rinio sluoksnio horizontui priskirtini anksčiau minėti 2018 m. ankstyvieji radiniai. 2013 m. šiam sluoksniui galėtų būti priskirti rausvo šiferio verpstuko fragmentas ir žalvarinio smeigtuko adata. 2019 m. tyrimų metu rastas geležinis lazdelinis smeigtukas (3 pav.) ar sukamųjų girnų girnapusė (4 pav.).

Kaip ir anksčiau šią vietą tiriant pastebėta, kad aptikta santykinai nedaug buitinės keramikos radinių bei rasta itin mažai gyvulių kaulų. Aptikti radiniai rodo, kad piliavietėje neabejotinai yra ne tik su ankstyviausiai rašytiniais Dubingių paminėjimais siejamas kultūrinis sluoksnis, bet ir dar ankstyvesnis horizontas, kuris čia dar plačiai netirtas ir iki galo nelokalizuotas. Ateityje tikimasi tyrimus tęsti.

The old settlement at the Dubingiai castle site

In 2019, an investigation was conducted in the N part of the Dubingiai castle site (Molėtai District, E Lithuania) through the excavation of trench 1 (10x2.5 m), which connected to the area investigated in 2018 and encompassed the site of test pit 4 from 2013 (Fig. 1). The investigation possibly revealed three cultural layer horizons, the top one dated on the basis of finds to the late 16th–17th century, the middle one to the late 13th–14th century (seen only from ^{14}C dates from the 2013 and 2019 investigations), and the bottom one to the 11th–13th centuries on the basis of finds discovered during the 2013 and 2018–2019 investigations (a penannular brooch with rolled terminals, a socketed bearded arrowhead, a barbed spearhead, an iron crook-shaped pin (Fig. 3), a bronze pin shaft, and household pottery, analogues of which are known from the 2013 investigation of the Dubingiai castle site). The recorded archaeological layer was 70–140 cm thick overall.

The trench contained parts of two fire sites, which could have been partially destroyed during later work, at which time a depression in the relief or a hole could have been filled with clay (Fig. 2). Parts of two storage pits and a possible posthole were also unearthed.

Ramūnas Šmigelskas

Radžiūnų piliakalnio ir papėdės gyvenvietės tyrimai

2019 m. įgyvendintas Vidzgirio botaninio pažintinio parko tako ženklinimo projektas. Šio draustinio teritorijoje yra Radžiūnų piliakalnis su papėdės gyvenviete (Alytaus miestas) (UK 22601). Piliakalnis įrengtas kairiajame Nemuno krante, prie Kirmijos upelio žiočių esančioje kalvoje. Piliakalnio su papėdės gyvenviete teritorijoje vykdant botaninio draustinio pažintinio tako ženklinimo darbus, buvo įrengti keli mažosios architektūros statiniai (dalis jų senųjų vietose). Jų vietoje ištirti 6 šurfai, iš viso 11 m^2 plotas.

Žvalgomųjų tyrimų metu vienas šurfas (šurfas 4) ištirtas piliakalnio aikštelės PR pakraštyje, iki tol jau buvusių statinių vietoje. Čia archeologinis sluoksnis nefiksuotas, atidengta buvusio statinio (suoliuko?) betoninės kolonos dalis. Likę šurfai tirti piliakalnio papėdės gyvenvietės teritorijoje, tačiau tik viename jų aptiktas archeologinis sluoksnis. Piliakalnio PR papėdėje tirtame šurfe 3 fiksuotas iki 1,1 m storio archeologinis sluoksnis. Šurfas tirtas šalia 2002 m. tirto šurfo. Tą kartą po sąnašiniu sluoksniu fiksuotas 40–50 cm storio kultūrinis sluoksnis. Tyrimų metu rasta lygiu paviršiumi, brūkšniuotosios ir grublėtosios keramikos šukių, titnago skaldytinių ir nuoskalų, degusių židinio akmenų ir tribriaunis įtveriamas strėlės antgalis (*ATL*

1 pav. Šurfo 3 radiniai: 1 – verpstukas; 2 – akmuo su gręžimo žymėmis. R. Šmigelsko nuotr.

Fig. 1. Finds from test pit 3: 1 – a spindle whorl; 2 – a stone with signs of drilling

2002 metais, 2005, p. 24–25). 2019 m. tyrimų metu didžiąją radinių dalį sudarė buitinės keramikos šukės. Aptikta šukių lygiu (gludintu?) ir grublėtu paviršiumi. Rastas dvigubo nupjauto kūgio molinis verpstukas, plokščias akmuo, kurio paviršiuje matomos apvalios duobutės, tikėtina, padarytos žmogaus gręžiant ar akmenį naudojant kaip atramą (1 pav.). Taip pat aptikta keletas titnaginių radinių: kelios nuoskalos, skaldytinio dalis ir pirminė skeltė. Šurfe fiksuotas 80–110 cm storio archeologinis sluoksnis, kurio datavimas paliekamas toks, kaip ir po 2002 m. tyrimų šioje vietoje, tai yra II–V a. Negalima nei patvirtinti, nei paneigti, ar teisinga 2002 m. tyrimų išvada, kad pataikyta į buvusią laužavietę. Galbūt tai kokia didesnė struktūra su gausiais radiniais. Jei ateityje būtų numatyti kokie nors grunto judinimo darbai šioje vietoje, reikėtų ištirti didesnį plotą, siekiant suvokti galimą archeologinę struktūrą ir kultūrinio sluoksnio specifiką.

The investigation of Radžiūnai hillfort and the settlement at its foot

In 2019, a field evaluation: 6 test pits (a total of 11 m^2) was conducted on the grounds of Radžiūnai hillfort and the settlement at its foot (city of Alytus, S Lithuania). An 80–110 cm thick cultural layer with finds: pottery with rough surfaces, flint finds, spindle whorls, etc. were recorded at the hillfort's SE foot (Fig. 1). The archaeological layer dates to the 2nd–5th centuries.

Gintautas Vėlius

Tyrimai Kernavės archeologinėje vietovėje

2019 m. buvo tęsiami detalieji tyrimai Kernavės archeologinėje vietovėje, Pajautos slėnyje esančios privačios sodybos teritorijoje. Sodybos sklypo ŠR dalis patenka į Kernavės kapinyno (UK 24569) teritoriją, PV – į Kernavės archeologinę vietovę (UK 37320) (1 pav.). Sodybos teritorija tirta 1997, 2013, 2016 ir 2018 m. (*ATL 1996 ir 1997 metais*, 1998, p. 82–86; *ATL 2013 metais*, 2014, p. 98–104; *ATL 2016 metais*, 2017, p. 116–121; *ATL 2018 metais*, 2019, p. 94–96). Visų šių tyrimų metu buvo aptinkamas dažniausiai suartas kultūrinis sluoksnis ir skirtingų laikotarpių objektai bei radiniai iš akmens ir bronzos amžiaus stovyklaviečių, ankstyvojo metalų laikotarpio kapų, geležies amžiaus gyvenviečių bei XIII–XIV a. Kernavės miesto. 2019 m. tyrimai buvo atliekami sodyboje planuojant rekonstruoti ūkinį pastatą – klojimą (perkasa 31), pritaikant buvusį rūsį projektuojamai lauko virtuvei (perkasa 32), įrengiant trinkelių dangą ties įvažiavimu (perkasa 33) ir veją (šurfai 1 ir 2, 20 gręžinių). 2019 m. iš viso ištirta 334,5 m^2, išgręžta 20 gręžinių (2 pav.).

Nugriovus iki tyrimų sodyboje stovėjusį medinį klojimą, jo vietoje tirta perkasa 31 (196 m^2). Tirtas kiek didesnis plotas, praplečiant jį apie 1 m į visas puses, siekiant sujungti su 1997 m. tirtais plotais. Su anksčiau tirtais plo-